

Orkesta hembygdsförening

TORP I ORKESTA SOCKEN:

Granbylund

Sidnr **070**

Version 2003-11-29

(Ann och Bertil Engstrand)

(Foto: Ann Engstrand, 1970-talet)

Ytterligare några hundra meter bort där vägen delar sig med en del rakt fram och en del åt höger mot Malmen och Lunda, den gamla Vasavägen, ligger ett tredje torp - som också heter vackert på lund, med Granby som förled i stället för Gustaf - **Granbylund** heter det vackra lilla torpet som alltid fångat min uppmärksamhet och kanske för all framtid präglat bilden av det svenska torpet eller gården. Hela den låga fasaden inklusive hörn är inpanelad med enkla vankantbrädor. Murad skorsten och falsad takplåt, utefter gavlarna, slätt neddragen till breda gavelskivor, bidrar till att huset känns ännu lägre, som smetat till eller hopvuxet med marken. Dörren ligger också här till vänster, den lilla kammaren rakt fram och det stora köket till höger, en riktigt klassisk enkelstuga.

Den sista, som varit bofast på torpet är änkan efter statkarlen Nils Johansson från Lindholmens gård - **Hilaria Magdalena Johansson**, född Gustafsson 23/1 1863 i Närtuna - som kommer till Granbylund troligen året 1901 med sju barn.

Fastän kvinna kan hon med skäl benämnas dagsverkstorpere, då hon nästan dagligen arbetar hos bönder med såväl tvätt som skörd. Hennes sju barn är alla flickor utom det sista, som blir en pojke, och alla är födda mellan 1888 och 1900 i olika socknar och gårdar. Det sista barnet Karl Gunnar föds i Orkesta på Lindholmens gård, där familjen efter faderns död tydligen inte får stanna.

Kyrkoherden i Markim Orkesta, Johannes Uddin, som varje vecka går vägen från prästgården i Markim till och från stationen i Lindholmen, kan inte undgå att notera hennes omständigheter och talar ofta uppskattande om henne. När Hilaria går bort vet vi inte, någon gravvård går inte att finna.

Efter Hilarias död är stället under 30-talet uthyrt för sommarboende till familjen Gustav Lindgren från Stockholm. För fortsättningen uthyrt till olika hyresgäster.

Torpet uppmärksammas också särskilt av Riksantikvarieämbetet, som betecknar det som gammalt, dvs som 1700- eller tidigt 1800-tal.

Även detta torp rustas under 1990-talet och får ny läktpanel och tegeltak med enkla gavelbräder.

1991. (Foto Ann Engstrand)

2002. (Foto: Peter von Schoultz)

[←](#) Föregående: Gustavslund

Nästa: [Traktaten](#) [→](#)